

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
de heer H. Staghouwer
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Tevens per e-mail met hoge urgentie: ministerInv@minInv.nl

Urk, 9 augustus 2022
Betreft: brandbrief – saneringsregeling visserij

Geachte heer Staghouwer,

Wij, de producentenorganisaties in de visserij, hebben de saneringsregeling van 25 juli jl. en de door uw ministerie daarop gegeven nadere toelichting inmiddels goed kunnen bekijken en wij luiden bij dezen bij u de noodklok.

In het belang van onze leden en van de visserijgemeenschappen zijn wij genoodzaakt alles in het werk te stellen om een oplossing te vinden voor één specifieke voorwaarde in de saneringsregeling. Het gaat om de subsidievoorwaarde dat het visserijbedrijf zijn waardevolle vangstrechten (contingenten) zou moeten inleveren bij de overheid en zonder dat daar een vergoeding tegenover staat.

Ondanks dat wij als belangenorganisaties steeds hebben gevraagd ons te informeren over de voorwaarden van de saneringsregeling, is tijdens eerdere overleggen over de saneringsregeling deze ingrijpende voorwaarde nooit als mogelijkheid genoemd. Dit is pas bij de aankondiging van de formele publicatie van de saneringsregeling eind juli, tijdens het zomerreces, aan de sector bekendgemaakt.

Gesteund door een groot aantal andere organisaties in de visserijsector willen wij u laten weten dat het gevoel van onrecht groot is en dat dit breed wordt beleefd. Onze leden is toegezegd dat een toekomstperspectief voor een rendabele visserij zal worden geboden. Na jaren van opvolgende tegenslagen hadden zij hun hoop gevestigd op de saneringsregeling. Nu slaat deze voorwaarde in één klap het langverwachte toekomstperspectief op een duurzame en rendabele visserij weg. De afgelopen twee weken hebben wij vissers huilend aan ons bureau gehad. De wanhoop is toegeslagen en dat komt door deze voorwaarde.

Het stellen van deze voorwaarde is ten eerste voor het bereiken van het doel van de saneringsregeling onnodig en ongeschikt. De gesubsidieerde activiteit is het slopen van vissersvaartuigen ten behoeve van inkrimping van de vloot. Het inleveren van contingenten (met een bevrozingsclausule voor transacties per 22 juli jl.) is daarvoor niet noodzakelijk, zoals ook blijkt uit de eerdere saneringsregeling (laatstelijk in 2008) en uit de huidige aanpak van andere lidstaten.

Het is ten tweede niet zonder meer toegestaan om contingenten op deze wijze te ontnemen. Contingenten vertegenwoordigen een waarde in het economische verkeer, staan als activa op de balans van een visserijonderneming, dienen als onderpand bij de bank en worden verhandeld. De nieuwe voorwaarde - die op een zomerachternamiddag aan de sector is bekendgemaakt - komt feitelijk neer op onteigening van vermogen van een visserijonderneming *zonder* compensatie; kapitaalvernietiging voor visserijbedrijven in het bezit van vangstrechten. Zoals u weet, staan sommige visserijbedrijven al enige tijd financieel gezien met hun rug tegen de muur. Deze visserijbedrijven worden voor het blok gezet door het stellen van deze voorwaarde. Het accepteren ervan staat gelijk aan kapitaalvernietiging, terwijl het weigeren ervan gelijk staat aan het niet ontvangen van de subsidie.

Ten derde is de uitwerking van de voorwaarde oneerlijk en willekeurig. Een vissersvaartuig zonder vangstrechten levert **evenveel** subsidie op als een vissersvaartuig met vangstrechten. Het subsidiebedrag is gebaseerd op een berekening van Wageningen Economic Research (WEcR) voor een vergoeding per bruto ton van het schip. Daarbij is uitgegaan van de aanname dat de waarde van contingenten verwaarloosbaar zou zijn. Deze aanname is apert onjuist. De vangstrechten van visserijbedrijven zijn soms wel meer dan een miljoen euro waard. In de bijlage is - uitsluitend *vertrouwelijk* ten behoeve van uw ministerie - een aantal concrete gevallen op een rij gezet van vissersvaartuigen die qua bruto tonnage vergelijkbaar zijn maar waarbij de bijbehorende vangstrechten verschillen. Uit het overzicht volgt dat voor de sloop van de vissersvaartuigen vergelijkbare subsidiebedragen worden verstrekt, terwijl de waarde van bijbehorende vangstrechten niet wordt gecompenseerd. Voor visserijbedrijven met aanzienlijke vangstrechten betekent dit een bedrag aan gederfde inkomsten van vele tonnen (soms wel meer dan 1,5 miljoen euro). Als zij hun vangstrechten aan een derde zouden mogen verkopen voorafgaand aan de sloop van het vissersvaartuig, zouden deze verschillen zich niet voordoen. De waarde van contingenten is dus allerm minst verwaarloosbaar, zodat de saneringsregeling oneerlijk en onevenredig uitpakt. Ongelijke gevallen worden ten onrechte gelijk behandeld.

Ten vierde grijpt u met het innemen van deze gratis contingenten en opnieuw met het weer uitdelen daarvan – ad hoc en op de tast – in op de visserijmarkt. Het is een doorbreking van het bij wet vastgelegde systeem van verhandelbare individuele contingenten dat hier te lande al ruim 40 jaar geldt. Dit zal gevolgen hebben voor de prijsvorming van contingenten. Hiervoor bestaat onvoldoende wettelijke basis en het op deze wijze ingrijpen in het marktmechanisme is onwenselijk.

Duidelijk moge zijn dat een oplossing moet worden gevonden voor deze specifieke voorwaarde, zodat de saneringsregeling daadwerkelijk het beoogde doel dient, dat recht wordt gedaan aan de waarde en het geldende systeem van contingenten, én dat de regeling evenrediger uitwerkt.

Visserijbedrijven wachten al zeer lang op een saneringsregeling. In eerdere saneringsregelingen mochten de individuele vangstrechten worden behouden, althans konden deze contingenten voor de sloopdatum nog worden verkocht aan derden. Wij begrijpen dat ook in andere lidstaten deze aanpak nu weer wordt gevolgd. Binnen visserijgemeenschappen is er steeds vanuit gegaan dat deze contingenten gebruikt kunnen worden als basis voor innovatieve toekomstplannen die gericht zijn op een duurzame visserij. De nieuwe voorwaarde doorkruist in veel gevallen deze positieve ambities en ontwikkelingen.

Aan de sector is toegezegd dat zij zal worden ondersteund om het hoofd te bieden aan de schadelijke gevolgen die zij heeft moeten ondervinden van de Brexit, juist door het verlies van contingenten, en dat weer toekomstperspectief zal worden geboden. De visserij moet weer rendabel zijn. Die belofte moet door u worden ingelost. Vanuit de Europese Unie zijn daarvoor bovendien aanzienlijke gelden ter beschikking gesteld en die gelden zullen op een billijke en evenredige manier moeten toekomen aan de betreffende visserijbedrijven. Met name de voorwaarde over contingenten ondergraaft dit doel.

Wij treden graag met u in overleg, binnen een week, om een oplossing te vinden. Tijdens dit overleg zouden wij ook graag een aantal, hiermee samenhangende onderwerpen bespreken. Het betreft

- 1 de manier waarop deze regeling met verstrekende, nieuwe voorwaarden, zonder vooroverleg met de sector, tijdens de zomervakantie in werking treedt en visserijbedrijven in een moeilijk parket brengt,
- 2 de situatie dat de saneringsregeling voor veel visserijbedrijven, met name in de pelagische visserij, geen uitkomst biedt, terwijl zij wel aanzienlijke hoeveelheden contingenten hebben verloren als gevolg van de Brexit, en
- 3 de wijze waarop de sector door u(w ministerie) zal worden betrokken bij de vormgeving van een mogelijke nieuwe verdelingsmethodiek, zoals door u kennelijk beoogd per 2025.

Wij zijn op alle dagen en uren beschikbaar voor overleg en vernemen graag wanneer dit overleg kan plaatsvinden.

Hoogachtend,

C. van Beveren

Coöperatieve Producentenorganisatie en Beheergroep Delta Zuid U.A.

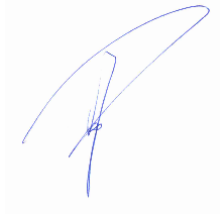
J.K. Nooitgedagt

Coöperatieve Producentenorganisatie Nederlandse Vissersbond U.A.

J. van Urk

Coöperatieve Producentenorganisatie voor de Visserij Urk U.A.

T. Heddema

Coöperatieve Redersvereniging voor de Zeevisserij U.A.

Cc zonder bijlage: vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit